Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken
T.a.v. de heer / [redacted]
Schapenkamp 130
1211 PB HILVERSUM

VERZONDEN 22 NOV. 2022

Zaaknummer	:	OD.377700
Behandelaar	:	[redacted]
Betreft	:	Wnb aanvraag ontheffing ruimtelijke ingrepen
Locatie	:	Libellemeent 13 t/m 124 (complex 207), Hilversum

Geachte heer / [redacted] de [redacted],

Op 29 juni 2022 hebben wij uw aanvraag voor een ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen. Op 1 januari 2001 heeft u op ons verzoek om informatie aanvullende gegevens toegezonden. De aanvraag heeft betrekking op renovatiewerkzaamheden aan verschillende woonblokken aan de Libellemeent 13 t/m 124 te Hilversum (bij u ook bekend als complex 207). De werkzaamheden bestaan uit:

- Asbestsanering nokdetail (lodorite);
- Vervangen dakpannen (incl. panlatten);
- Verbeteren brandveiligheid ter plaatse van bouwmuren;
- Vervangen dakdoorvoeren;
- Vervangen loodaansluitingen langs opgaand werk;
- Onderhoud schoorstenen;
- Vervangen dakgoten;
- Vervangen hemelwaterafvoeren;
- Vervangen oude dakramen.

Voor deze werkzaamheden wordt door de initiatiefnemer, Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken, ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus *(Passer domesticus)* en gierzwaluw *(Apus apus)*.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis *(Pipistrellus pipistrellus)* en ruige dwergvleermuis *(Pipistrellus nathusii)*.
- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis *(Pipistrellus pipistrellus)* en ruige dwergvleermuis *(Pipistrellus nathusii)*.

De ontheffing is aangevraagd voor de periode van 1 september 2022 tot en met 1 september 2025. De aanvraag is geregistreerd onder zaaknummer OD.377700.

Besluit
Wij besluiten om op grond van artikel 3.3 van de Wnb en 3.8, lid 1 van de Wnb aan Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken te Hilversum ontheffing te verlenen van:

- artikel 3.1, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk vernielen, beschadigen of wegnemen van nesten, rustplaatsen en eieren van de huismus en gierzwaluw.
- artikel 3.5, lid 2 van de Wnb, voor zover het betreft het opzettelijk verstoren van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

- artikel 3.5, lid 4 van de Wnb, voor zover het betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van exemplaren van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis.

ten behoeve van renovatiewerkzaamheden aan verschillende wooncomplexen aan de Libellemeent 13 t/m 124 te Hilversum.

Voorschriften en beperkingen
Aan dit besluit verbinden wij op grond van artikel 5.3, eerste, tweede en derde lid van de Wnb de navolgende voorschriften en beperkingen. Op grond van artikel 5.4, eerste en derde lid, Wnb kan de ontheffing worden ingetrokken als in strijd met de ontheffing of de voorschriften wordt gehandeld. Tevens is dan sprake van een economisch delict.

Algemene voorschriften
1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Onder werkzaamheden wordt verstaan alle handelingen die het projectgebied aantasten inclusief de voorbereidende werkzaamheden (inclusief asbestsanering), werkzaamheden die dienen tot het ongeschikt maken van leefgebied, mitigerende en compenserende activiteiten.
4. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met Omgevingsdienst Noord-Holland Noord indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen of werkzaamheden dan bedoeld in voorschriften 1 en 2 noodzakelijk zijn.
5. Indien de mitigerende/compenserende maatregelen niet worden toegepast zoals in dit besluit is weergegeven en/of als de ontheffinghouder voornemens is om de werkzaamheden of de planning van de werkzaamheden niet conform de aanvraag uit te voeren, dient contact opgenomen te worden met de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.
6. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde ontheffing mag langs elektronische weg, leesbaar worden getoond.
8. De werkzaamheden en voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige[1] op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te (laten) stellen waarin de in de ontheffing genoemde voorschriften zijn opgenomen. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de bouw- of projectlocatie, dienen van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden.

---

[1] Het bevoegd gezag verstaat onder een ecologisch deskundige een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de ecologisch deskundige:
- op een HBO-, dan wel of universitaire niveau een opleiding heeft genoten, met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond, met als zwaartepunt de Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecoloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals bijvoorbeeld een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederlands bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de monitoring en/of bescherming.

Meldingsplicht

10. De ontheffinghouder dient minimaal 5 werkdagen voorafgaand aan de werkzaamheden de start van de werkzaamheden te melden bij de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord. De melding dient plaats te vinden via het digitale meldformulier 'Formulier start ruimtelijke ingreep' op de website van de OD NHN. Met de melding dient u ook het ecologisch werkprotocol mee te sturen.

Specifieke voorschriften

Huismus

11. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit dienen, vóór 15 februari 2023, minimaal 50 tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen voor de huismus gerealiseerd te worden in de vorm van huismuskasten.
12. De oorspronkelijke nesten van de huismus, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, dienen minimaal zeven dagen voor de start van de renovatiewerkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden door het verwijderen van structuren (daklijsten, dakpannen, etc.) waar huismussen zich achter kunnen verschuilen en het afdichten van de openingen in de dakranden, kopgevels of andere openingen die gebruikt kunnen worden door de huismus, nadat door een deskundige is vastgesteld dat er geen huismussen meer aanwezig zijn. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Er dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen.
13. Het ongeschikt maken van de nesten van de huismus dient globaal te worden uitgevoerd tussen 1 oktober en 28 februari, mits al en wanneer er geen periode van vorst is, zodat dit plaatsvindt buiten de kwetsbare perioden van de huismus, zijnde:
    a. Broedperiode: 1 maart tot en met 30 september;
    b. Periode van vorst[2]

    Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
14. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dient het gebouw door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van huismussen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
    - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
    - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
    - Namen van de betrokken deskundigen;
    - Klimatologische omstandigheden.

    De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
15. Indien er bij de controleronde nog exemplaren van de huismus worden aangetroffen, dienen er extra maatregelen ten behoeve van het ongeschikt maken genomen te worden. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door de soorten. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
16. Voor alle woningen binnen het plangebied dienen de daken, na de werkzaamheden, weer permanent beschikbaar te worden gemaakt voor de huismus. Dit dient gerealiseerd te worden door de onderste ruimte van het dak bereikbaar en beschikbaar te houden voor de huismus en vogelschroot minimaal vanaf de derde panlat, of hoger, te plaatsen.
17. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen minimaal drie maanden na de realisatie van de permanente alternatieve verblijfplaatsen functioneel te blijven. De tijdelijke verblijfplaatsen mogen niet verwijderd worden voordat door een deskundige is vastgesteld dat deze niet in gebruik is. Indien de verblijfplaatsen in gebruik zijn, dienen deze te blijven hangen totdat zij zelfstandig zijn verlaten.
18. De tijdelijke verblijfplaatsen dienen jaarlijks door een deskundige gecontroleerd te worden. Indien er gebreken zijn, dienen de huismuskasten onderhouden of vervangen te worden. Hierbij dient voorkomen te worden dat soorten worden verwond of verstoord.

[2] Er is sprake van een vorstperiode als vijf dagen achtereenvolgend de gemiddelde temperatuur (gemeten over een etmaal) beneden het vriespunt ligt.

19. De tijdelijke en permanente verblijfplaatsen voor de huismus dienen gerealiseerd te worden zoals opgenomen in het Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, Versie 2.0, juni 2022, van BIJ12. Zodoende dient er in de directe omgeving van de nieuwe nestplaats:
    - Voldoende dekking te zijn in de vorm van hoogopgaand groen;
    - Voldoende geschikt voedsel en potentiële slaapplaatsen binnen 100 meter van de verblijfplaats beschikbaar te zijn;
    - Voldoende drinkwater behouden te blijven;
    - Voldoende mogelijkheid voor het nemen van stofbaden te zijn, door zandige plekken te behouden of te realiseren.

Gierzwaluw

20. De werkzaamheden, waarbij de nesten van de gierzwaluw zullen worden verwijderd, dienen buiten de kwetsbare (broed)periode van de gierzwaluw plaats te vinden.
    - Broedseizoen gierzwaluw: 15 april tot 1 september.
21. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de renovatiewerkzaamheden dienen de woningen door een deskundige gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van gierzwaluwen. Van de controleronde dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
    - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
    - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
    - Namen van de betrokken deskundigen;
    - Weersomstandigheden.

    De rapportage maakt onderdeel uit van de ontheffing en dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
22. Indien er bij de controleronde nog exemplaren van de gierzwaluw worden aangetroffen dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat de woningen verlaten zijn door gierzwaluwen. Indien andere soorten worden aangetroffen dan waarvoor deze ontheffing is verleend dient een aanvullende ontheffing te worden aangevraagd.
23. De werkzaamheden dienen uitgevoerd worden buiten de kwetsbare broedperiode en afgerond te zijn vóór het eerstvolgende broedseizoen (startend vanaf 1 april). Hierbij dienen de nestplaatsen van de gierzwaluw weer functioneel te zijn zoals voor de werkzaamheden, door kantpannen/nokvorst op elke kopgevel minimaal 3 cm uit te laten steken zodat er een invliegopening van ten minste 3 x 5,5 cm ontstaat met een minimale hoogte van 13 cm in de verblijfplaats.
24. De permanente verblijfplaatsen voor de gierzwaluw dienen te voldoen aan de vereisten van het Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus,* Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12.

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

25. Op de locaties, zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit, dienen vóór 15 februari 2023, 20 tijdelijke vleermuiskasten te worden gerealiseerd.
26. Het ongeschikt maken van de oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis dient plaats te vinden **buiten** de meest kwetsbare periode voor wat betreft de aangetroffen vleermuissoort en de bijbehorende functie van die verblijfplaats, zijnde voor de:
    - Paarperiode, gewone dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 15 oktober;
    - Paarperiode, ruige dwergvleermuis: 15 augustus tot en met 30 september;
    - Winterrustperiode: 1 november tot en met 31 maart.

    Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een deskundige.
27. De oorspronkelijke verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis dienen minimaal zeven dagen voor de start van de werkzaamheden ongeschikt gemaakt te worden met één of een combinatie van de volgende methoden:

a. Het plaatsen van exclusion flaps;
b. Het creëren van tochtgaten. Tocht dient gecreëerd te worden door gaten te maken in de muren, de hoeken van de panden te verwijderen of door het handmatig verwijderen van dakranden/boeiboorden. Het ongeschikt maken dient in aanwezigheid van een deskundige plaats te vinden. Bij het ongeschikt maken dient voorkomen te worden dat de aangetroffen soorten zich elders in de planlocatie vestigen. Het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen dient alleen uitgevoerd te worden wanneer de avondtemperaturen voor een aantal dagen aaneengesloten minimaal 10°C zijn.

28. Na het ongeschikt maken, maar vóór de uitvoering van andere werkzaamheden, dient het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van vleermuizen. De controleronde dient plaats te vinden door een deskundige met behulp van een batdetector.
29. De controleronde dient plaats te vinden binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis, welke globaal loopt van april tot en met oktober. Afhankelijk van de temperatuur en de periode dient de controleronde in de ochtend of in de avond te worden uitgevoerd, zoals hieronder aangegeven:
    - In de kraamperiode: ochtend
    - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur <10° Celsius: avond
    - Buiten kraamperiode en ochtendtemperatuur >10° Celsius: ochtend of avond

    De kraamperiode loopt globaal van 15 mei tot en met 15 juli. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze periodes langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van het moment van de controleronde dient door een deskundige te worden bepaald.
30. Maximaal twee dagen voorafgaande aan de werkzaamheden dienen de maatregelen, zoals genoemd in voorschrift 27, ten behoeve van het ongeschikt maken van de verblijfplaatsen gecontroleerd te worden. Indien de maatregelen niet meer functioneel zijn, kan de aanwezigheid van vleermuizen niet worden uitgesloten. Er dienen dan extra maatregelen genomen te worden om de gebouwen ongeschikt te maken en de controleronde in het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis dient te worden herhaald. De werkzaamheden dienen uitgesteld te worden totdat uit de controleronde blijkt dat er geen vleermuizen meer aanwezig zijn.
31. Van de controlerondes dient verslaglegging plaats te vinden. In deze rapportage dienen minimaal de volgende gegevens te worden opgenomen:
    - Datum, tijdstip en locatie van controleronde(s);
    - Aantal waargenomen exemplaren per soort in en in de omgeving van het plangebied;
    - Namen van de betrokken deskundigen;
    - Klimatologische omstandigheden.

    De rapportage dient op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
32. De tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen dienen te voldoen aan de vereisten zoals gesteld in de Kennisdocumenten: 'gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12' en 'ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, Versie 1.0, juli 2017, van BIJ12'. Zodoende dienen de verblijfplaatsen in ieder geval op drie meter hoogte, met een vrije aanvliegroute en vrije vliegruimte, vrij van predatoren, kunstlicht en verstoring gerealiseerd te worden.

Geldigheid
De ontheffing geldt voor de periode vanaf de datum van verzending tot en met 1 september 2025.

Overwegingen

Inhoudsopgave
A. Onderwerp aanvraag
B. Wettelijk kader
C. Inhoudelijke beoordeling aanvraag
D. Slotoverwegingen
E. Procedure en samenhangende besluiten
F. Kennisgeving

Onderwerp aanvraag
Het project betreft renovatiewerkzaamheden aan woningen aan de Libellenmeent 13 t/m 124 te Hilversum, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit. De werkzaamheden bestaan uit:

- Asbestsanering nokdetail (lodorite);
- Vervangen dakpannen (incl. panlatten);
- Verbeteren brandveiligheid ter plaatse van bouwmuren;
- Vervangen dakdoorvoeren;
- Vervangen loodaansluitingen langs opgaand werk;
- Onderhoud schoorstenen;
- Vervangen dakgoten;
- Vervangen hemelwaterafvoeren;
- Vervangen oude dakramen.

Binnen het plangebied zijn één zomerverblijfplaats en één paarverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis, drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis, 14 nestplaatsen van de gierzwaluw en 25 nestplaatsen van de huismus aangetoond, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus en de gierzwaluw te beperken, worden maatregelen voorgesteld. Het betreft maatregelen die zien op de beschikbaarheid van tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen in de directe omgeving van de te renoveren woningen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit. Alsook het voorafgaand ongeschikt maken van de verblijfplaatsen buiten de meest kwetsbare periode maar binnen het actieve seizoen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis. De werkzaamheden worden uitgevoerd aan woningen in het bezit van Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreken en meerdere particuliere woningen. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn wij er vanuit gegaan dat alle woningeigenaren akkoord zijn met de voorgestelde werkwijze.

Echter, ondanks alle maatregelen kunt u niet voorkomen dat verbodsbepalingen van de Wnb worden overtreden. Om die reden wordt voor bovenstaande werkzaamheden ontheffing gevraagd van de Wnb.

A. Wettelijk kader
Soorten van de Vogelrichtlijn
De huismus en gierzwaluw zijn beschermde vogelsoorten als bedoeld in artikel 1 van de Europese Vogelrichtlijn. De richtlijn ziet op de bescherming van individuele vogels, hun eieren, hun nesten en hun leefgebieden. Op grond van artikel 3.1 van de Wnb is het verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn:

- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.1, lid 1);
- opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen (artikel 3.1, lid 2);
- eieren van vogels te rapen en deze onder zich te hebben (artikel 3.1, lid 3);
- opzettelijk te storen (artikel 3.1, lid 4).

Het verbod, bedoeld in artikel 3.1, vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Op grond van artikel 3.3 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.1 of artikel 3.2, zesde lid, ten aanzien van vogels van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van hun nesten, rustplaatsen of eieren. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, de maatregelen niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:

- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid;
- in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- ter bescherming van flora of fauna;
- voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt, of
- om het vangen, het onder zich hebben of elke andere wijze van verstandig gebruik van bepaalde vogels in kleine hoeveelheden selectief en onder strikt gecontroleerde omstandigheden toe te staan.

Het nest van een vogel is de plaats of ruimte die een vogel gebruikt voor het leggen en uitbroeden van de eieren en, voor zover het geen nestvlieders betreft, het grootbrengen van de jongen. In de context van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb moet onder nest ook de inhoud en de functionele omgeving daarvan, voor zover het broedsucces van vogels daarvan afhankelijk is, worden begrepen. Daartoe zijn alle activiteiten begrepen die het broedsucces negatief beïnvloeden of teniet doen. Artikel 3.1, tweede lid van de Wnb is gedurende het broedseizoen van toepassing op alle in gebruik zijnde nesten van vogels. De meeste vogels maken elk broedseizoen een nieuw nest of zijn in staat een nieuw nest te maken en gebruiken hun nest niet als vaste rust- of verblijfplaats. Dergelijke nesten voor eenmalig gebruik genieten buiten het broedseizoen niet de bescherming van artikel 3.1, tweede lid van de Wnb.

Nesten van huismus en gierzwaluw vallen ook buiten het broedseizoen onder de definitie van 'vaste rust- of verblijfplaatsen' in artikel 3.1 lid 2 van de Wnb. Deze nesten zijn daarom, voor zover ze niet permanent verlaten zijn, jaarrond beschermd.

Soorten van de Habitatrichtlijn
De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn opgenomen in bijlage IV van de Europese Habitatrichtlijn, dier- en plantensoorten van communautair belang die strikt moeten worden beschermd. Daarnaast is de ruige dwergvleermuis opgenomen in bijlage II bij het Verdrag van Bern. Op grond van artikel 3.5 van de Wnb is het onder meer verboden in het wildlevende dieren van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn bijlage II bij het Verdrag van Bern in hun natuurlijk verspreidingsgebied:
- opzettelijk te doden of te vangen (artikel 3.5, lid 1);
- opzettelijk te verstoren (artikel 3.5, lid 2);
- opzettelijk eieren te vernielen of te rapen (artikel 3.5, lid 3);
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen (artikel 3.5, lid 4).

Op grond van artikel 3.8 van de Wnb kunnen Gedeputeerde Staten ontheffing verlenen van verboden als bedoeld in artikel 3.5 of artikel 3.6, tweede lid, ten aanzien van dieren van daarbij aangewezen soorten, dan wel ten aanzien van de voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of eieren van dieren van daarbij aangewezen soorten. Een ontheffing wordt uitsluitend verleend, indien er geen andere bevredigende oplossing bestaat, dat er niet bij of krachtens enig ander artikel van deze wet vrijstelling is of kan worden verleend, dat er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan, en zij nodig is op grond van een in de wet genoemd belang. Te weten:
- in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten, of
- om het onder strikt gecontroleerde omstandigheden mogelijk te maken op selectieve wijze en binnen bepaalde grenzen een beperkt, bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde dieren van de aangewezen soort te vangen of onder zich te hebben, onderscheidenlijk een beperkt bij de ontheffing of vrijstelling vastgesteld aantal van bepaalde planten van de aangewezen soort te plukken of onder zich te hebben.

Tot voortplantings- of rustplaatsen als bedoeld in artikel 3.5, lid 4 van de Wnb worden locaties gerekend waarin zich kraamkolonies, paarverblijven, overwinteringsplaatsen en verblijven van groepen mannetjes bevinden, afhankelijk van de soort. Essentiële migratie- en vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van een voortplantings- of rustplaats van de soort op populatieniveau, vallen hier ook onder. Daarnaast vallen ook tijdelijke, seizoensgebonden, verblijfplaatsen (bijvoorbeeld holen) of standplaatsen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau hieronder.

B. Inhoudelijke beoordeling aanvraag

Andere bevredigende oplossing
De renovatie van de woningen is locatie gebonden. Een alternatieve locatie is dan ook niet van toepassing.

Een alternatieve werkwijze zou overwogen kunnen worden door nu correctief herstel uit te voeren en over enkele jaren alsnog de dakpannen te vervangen. Hiervoor is echter niet gekozen om overlast voor bewoners te beperken, maar ook te voorkomen dat de aanwezige nest- en verblijfplaatsen twee keer verstoord worden. Daarnaast krijgen de particulieren de kans om bij deze werkzaamheden aan te sluiten zodat er op een later moment niet alsnog verstoring zal plaatsvinden. Een ander te overwegen alternatief is sloop en nieuwbouw, echter heeft dit, in verband met de huidige staat, niet de voorkeur en de aanwezige verblijfplaatsen zullen hierbij alsnog verloren gaan.

Met de planning is rekening gehouden met de meest kwetsbare perioden van de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, huismus en gierzwaluw. Zo wordt er buiten deze perioden ongeschikt gemaakt en zullen de nestplaatsen van de huismus en gierzwaluw weer functioneel zijn voor het eerstvolgende broedseizoen. Naar uw zeggen is dit de meest gunstige planning waarbij negatieve effecten zo veel als mogelijk worden beperkt.

Met het bovenstaande heeft u naar uw oordeel onderbouwd dat er geen andere bevredigende oplossing is voor de geplande werkzaamheden. Wij stemmen in met de door u gegeven onderbouwing van de afwezigheid van andere bevredigende oplossingen.

Belang van de ingreep
U heeft ontheffing van verbodsbepalingen aangevraagd op grond van de belangen:
- in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid.
- in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

De daken van de complexen binnen de Libellemeent zijn aan het einde van hun levensduur. Uit een aantal schaderapportages blijkt dat diverse dakdetails er slecht aan toe zijn[3]. Tevens zijn er incidenteel breuken en perforaties geconstateerd waar inwatering heeft plaatsgevonden. Daarnaast zijn er meerdere waarnemingen gedaan van lekkages in de woningen. De lekkages zorgen voor een slecht binnenklimaat en schimmelvorming wat een negatief effect heeft op de volksgezondheid. Onder de nokpannen van woningen is asbest aanwezig (ondervorst van loderite) en in een dusdanige staat dat ze kunnen afweren of breken en zodoende in het milieu terecht kunnen komen. Vrijgekomen asbestdeeltjes zijn schadelijk voor de volksgezondheid. Met de beoogde renovaties aan de daken worden deze problemen bij de bron aangepakt en verholpen.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het voornoemde belang voldoende onderbouwd is.

[3] Lekkageverslag complex 12070, dakota, d.d. 21 oktober 2019

Staat van instandhouding

Huismus

De landelijke staat van instandhouding van de huismus is door Sovon als matig ongunstig beoordeeld[4]. De provinciale trend in Noord-Holland laat een sterke afname in de periode 1990-2016 zien, maar een matige toename in de periode 2007-2016[5]. Uit de verspreidingsgegevens van Sovon en de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) blijkt dat de huismus ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. Binnen het plangebied zijn 25 nesten van de huismus aangetroffen, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Gierzwaluw

De landelijke staat van instandhouding van de gierzwaluw als broedvogel is door Sovon als gunstig beoordeeld[6]. Landelijk is zowel in de periode 1990-2016 als 2007-2016 een matige afname in de trend van de gierzwaluw te zien[7]. Uit de verspreidingsgegevens van de NDFF blijkt dat de gierzwaluw ook in de omgeving van het plangebied vrij algemeen voorkomt. Binnen het plangebied zijn 14 nesten van de gierzwaluw aangetroffen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is in Nederland en in de provincie Noord-Holland een algemeen voorkomende vleermuissoort. De soort wordt vrijwel overal aangetroffen. Ook in de stedelijke omgeving is dit de meest algemene soort[8]. De landelijke staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis is als gunstig beoordeeld, waarbij zowel het verspreidingsgebied, de populatie, het leefgebied en het toekomstperspectief als gunstig is beoordeeld[9]. Binnen het plangebied is één zomerverblijf en een paarverblijf van de gewone dwergvleermuis aangetoond, op de locaties zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit. Deze verblijfplaatsen zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis komt vrij algemeen voor in Nederland, met een zwaartepunt in het noordwesten van Nederland[10]. De landelijke staat van instandhouding van de ruige dwergvleermuis is als ongunstig beoordeeld, waarbij de populatie als onbekend, het leefgebied en verspreidingsgebied als gunstig en toekomstperspectief als ongunstig zijn beoordeeld[11]. Binnen het plangebied zijn drie paarverblijfplaatsen van de ruige dwergvleermuis aangetroffen, op de locatie zoals weergegeven in bijlage 2 bij dit besluit, deze zullen door de werkzaamheden verloren gaan.

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken stelt u maatregelen voor zoals beschreven in het bij de aanvraag gevoegde rapport 'Activiteitenplan huismus, gierzwaluw, gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis complex 207, Ecoresult' van 29 juni 2022.

Huismus

U geeft aan dat de woningen ongeschikt gemaakt worden voor de huismus buiten het broedseizoen en periodes van vorst. U geeft aan de daken ongeschikt te maken door het dichtzetten van openingen en het plaatsen van weringsborstels. Van te voren zal er een inspectie plaatsvinden om vast te stellen dat er zich geen huismussen onder de dakpannen begeven. Op de locaties zoals weergegeven in bijlage 3 bij dit besluit worden 50 tijdelijke huismuskasten gerealiseerd. De daken worden ter permanente compensatie voor de huismus geschikt gemaakt door het vogelschroot minimaal vanaf de derde panlat te plaatsen. Dit geldt voor alle woningen binnen het plangebied, zoals weergegeven in bijlage 1 bij dit besluit.

---

[4] https://www.sovon.nl/nl/soort/15910
[5] Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon. Provincies & CBS. Bron:
[6] https://www.sovon.nl/nl/soort/7950
[7] Broedvogeltrends, Netwerk Ecologische Monitoring, Sovon, Provincies & CBS, Bron: https://www.sovon.nl/nl/content/broedvogeltrends
[8] www.vleermuizenindestad.nl/gewone-dwergvleermuis
[9] Staat van instandhouding soorten en habitattypen Habitatrichtlijn en trends Vogelrichtlijn, 2007-2012, d.d. 7 december 2017, Compendium voor de Leefomgeving, bron: https://www.clo.nl/indicatoren/nl1604-svi-nederland
[10] https://www.vleermuizenindestad.nl/ruige-dwergvleermuis
[11] https://nature-art17.eionet.europa.eu/article17/species/report/?period=5&group=Mammals&country=NL&region=

Gierzwaluw
U geeft aan dat de verstorende werkzaamheden buiten het broedseizoen zullen plaatsvinden. Derhalve worden er geen tijdelijke nestkasten geplaatst, maar wordt het dak voor het eerstvolgende broedseizoen weer geschikt gemaakt zoals voor de werkzaamheden. Dit geldt voor alle woningen binnen het plangebied. De gierzwaluwen die in Nederland broeden arriveren op zijn vroegst in april en blijven uiterlijk tot en met oktober. Deze gierzwaluwen overwinteren in het tropische deel van Afrika. Gierzwaluwen broeden voornamelijk in kolonies waarbij elk jaar hetzelfde nest, mits beschikbaar, wordt bezet[12].

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis
U geeft aan dat de woningen ongeschikt zullen worden gemaakt voor de gewone dwergvleermuis en de ruige dwergvleermuis ná de paarperiode en vóór de kwetsbare winterrustperiode. In deze periode zijn de vleermuizen het meest flexibel en mobiel en omdat de vorst nog niet is ingetreden zijn de vleermuizen nog niet in winterslaap. U geeft aan de verblijfplaatsen ongeschikt te maken door het dichtmaken van de ruimtes en het aanbrengen van exclusion flaps.

De door u voorgestelde maatregelen zijn voldoende. Ter aanvulling hebben wij extra voorschriften opgenomen. Wanneer de werkzaamheden worden uitgevoerd conform de door u voorgestelde maatregelen en de aanvullende voorschriften wordt voorkomen dat de werkzaamheden leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de huismus en gierzwaluw en afbreuk doen aan het streven de populaties van de gewone en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Zorgplicht
Voor de soorten waarvoor wij u ontheffing verlenen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorschriften. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 1.11 van de Wnb, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is nadelige gevolgen voor deze soorten te voorkomen.

Gesignaleerde soorten
Wij willen u erop wijzen dat in het bij de aanvraag gevoegde natuurwaardenonderzoek melding wordt gemaakt van de (mogelijke) aanwezigheid van de laatvlieger in of in de nabije omgeving van het plangebied. U heeft er echter voor gekozen om voor deze soort geen ontheffing aan te vragen. Wij willen u er, wellicht ten overvloede, op wijzen dat wanneer u bij uitvoering van de werkzaamheden verbodsbepalingen ten aanzien van deze soort dreigt te overtreden, u de werkzaamheden dient stil te leggen en alsnog ontheffing voor deze soort dient aan te vragen.

Cumulatieve effecten
U geeft aan dat het complex 207 niet het enige complex in de Hilversumse Meent in eigendom van Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Omstreken is die gerenoveerd zal worden. In het gebied ten noorden van het plangebied (complex 202) zijn ook renovaties gepland. Deze renovatie zal echter starten zodra de permanente alternatieven binnen het plangebied van onderhavige aanvraag functioneel zijn. Derhalve verwacht u geen cumulatieve effecten van deze renovatie.

Vogels
U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Wij wijzen u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Wnb. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

[12] Kennisdocument gierzwaluw, BIJ12, d.d. 17 juli 2017

Slotoverwegingen
Wij wijzen u erop dat als u werkzaamheden inclusief de mitigatie en compensatie niet conform de aanvraag uitvoert, zonder daarvoor een ontheffing of goedkeuring te hebben verkregen, u mogelijk in overtreding bent van de Wnb. Wij kunnen dan door middel van de oplegging van een last onder dwangsom dan wel door middel van bestuursdwang de met de wet strijdige situatie beëindigen. Dit kan in uw geval betekenen dat de werkzaamheden ten behoeve van bovengenoemd project geheel of gedeeltelijk worden stilgelegd totdat weer wordt voldaan aan het bij of krachtens de Wnb bepaalde (dit zijn de bestuursrechtelijke sancties). Ook kunnen strafrechtelijke sancties worden opgelegd.

Particuliere woningen
De ontheffing heeft betrekking op woningen in het bezit van de initiatiefnemer, Stichting Woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreek, en woningen in particulier bezit. Bij de beoordeling van de aanvraag zijn wij er vanuit gegaan dat de eigenaren van de particuliere woningen op de hoogte zijn van de werkzaamheden die Stichting woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreek voornemens is om uit te voeren. Indien Stichting woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreek de werkzaamheden, zoals beschreven in dit besluit, uitvoert aan de particuliere woningen, dan is Stichting woningcorporatie Het Gooi en Vechtstreek verantwoordelijk voor het naleven van de voorschriften zoals gesteld in dit besluit.

Verloop termijn ontheffing
Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker vijf maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

D. Procedure en samenhangende besluiten
De voorbereiding van deze ontheffing heeft plaatsgevonden overeenkomstig het bepaalde in de Wnb en de daarvoor relevante artikelen van de Algemene wet bestuursrecht. Wij wijzen u erop dat uw aanvraag betrekking heeft op een activiteit waarvoor mogelijk ook op grond van andere wet- en regelgeving een besluit nodig is. Tevens kunnen er overige belemmeringen zijn in het kader van ruimtelijke belangen.

[redacted]
Dit besluit wordt door ons geplaatst op www.officielebekendmakingen.nl.

Meer informatie
Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met de [redacted] via 088 102 13 00 of [redacted]@odnhn.nl. Wij verzoeken u hierbij het zaaknummer te vermelden.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Noord-Holland,
namens dezen,

[redacted]
Afdelingsmanager Regulering Leefomgeving
Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN)

Bijlagen:
- Bijlage 1: Locatie plangebied
- Bijlage 2: Aangetroffen nest- en verblijfplaatsen
- Bijlage 3: Tijdelijke maatregelen

Kopie aan:
- Afdeling Toezicht en Handhaving ODNHN
- Ecoresult B.V.

Rechtsbescherming
U en andere belanghebbenden die het niet eens zijn met dit besluit, kunnen binnen 6 weken, gerekend vanaf de dag na datum van verzending van dit besluit, een bezwaarschrift indienen bij

gedeputeerde staten van Noord-Holland, ter attentie van de secretaris van de Hoor- en adviescommissie, Postbus 3007, 2001 DA HAARLEM.
Het bezwaarschrift moet in ieder geval het volgende bevatten:

- uw naam, adres, postcode en woonplaats;
- de datum;
- over welk besluit het gaat (u kunt het beste een kopie van dit besluit bijsluiten);
- de redenen waarom u het niet eens bent met het besluit;
- uw handtekening.

U kunt ook digitaal een bezwaarschrift indienen bij gedeputeerde staten van Noord-Holland. Kijkt u daarvoor op: https://www.noord-holland.nl/Loket/Bezwaar_en_klachten. Voor het indienen van een digitaal bezwaarschrift moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD).

Het indienen van een bezwaarschrift schorst de werking van dit besluit niet. Indien onverwijlde spoed dit vereist, kunt u de voorzieningenrechter van de Rechtbank Noord-Holland, Sectie bestuursrecht, Postbus 1621, 2003 BR HAARLEM vragen om een voorlopige voorziening te treffen. U kunt het verzoekschrift ook digitaal bij de rechtbank indienen via http://loket.rechtspraak.nl/bestuursrecht. Daarvoor moet u wel beschikken over een elektronische handtekening (DigiD). Voor meer informatie verwijzen wij naar www.rechtspraak.nl. Voor de behandeling van het verzoek wordt griffierecht geheven.

De provincie wil bezwaren tegen besluiten graag op informele wijze behandelen. Als uw bezwaar in aanmerking komt voor deze informele behandeling nemen wij op korte termijn telefonisch contact met u op. In verband hiermee verzoeken wij u om in uw bezwaarschrift het telefoonnummer te vermelden waarop u overdag bereikbaar bent. Voor meer informatie over de informele behandeling kunt u telefonisch contact opnemen met provincie Noord-Holland.

Bijlage 1: Locatie plangebied

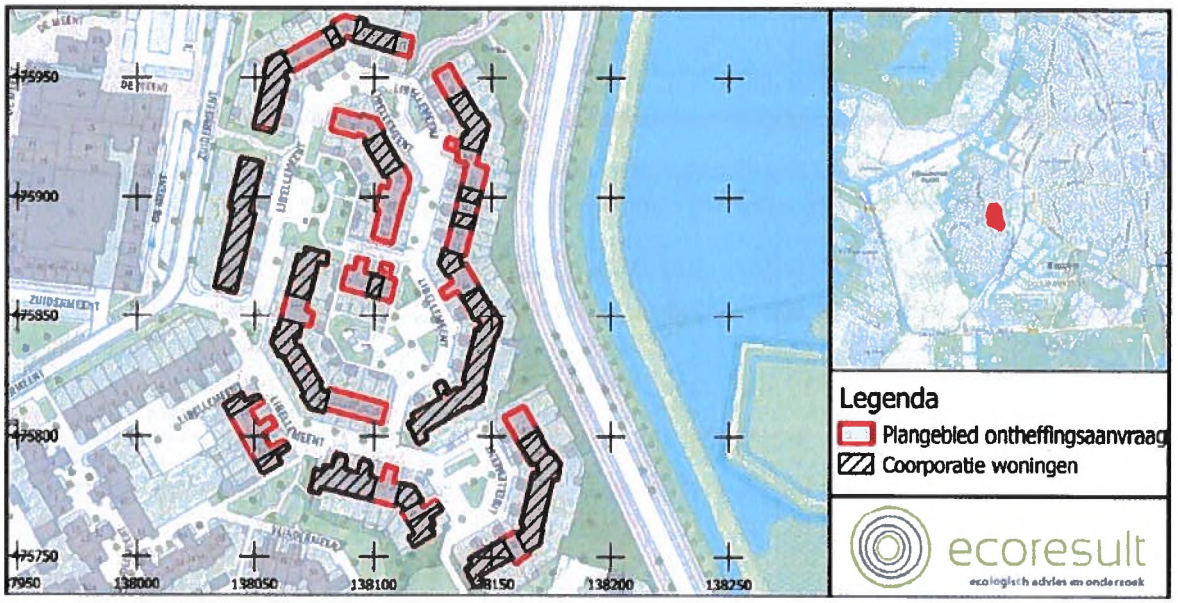

Ligging plangebied

Postbus 2095, 1620 EB Hoorn odnhn.nl

Bijlage 2: Aangetroffen nest- en verblijfplaatsen

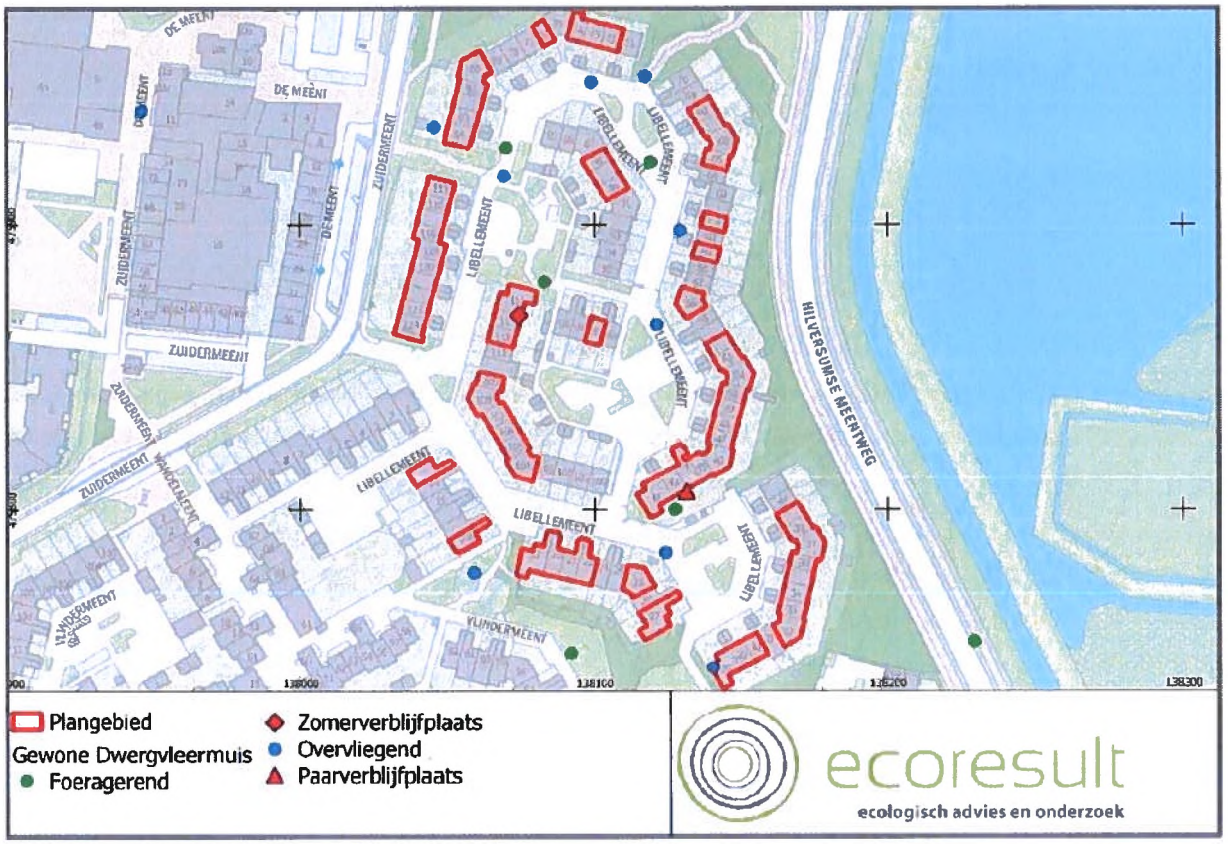

A. Waarnemingen gewone dwergvleermuis

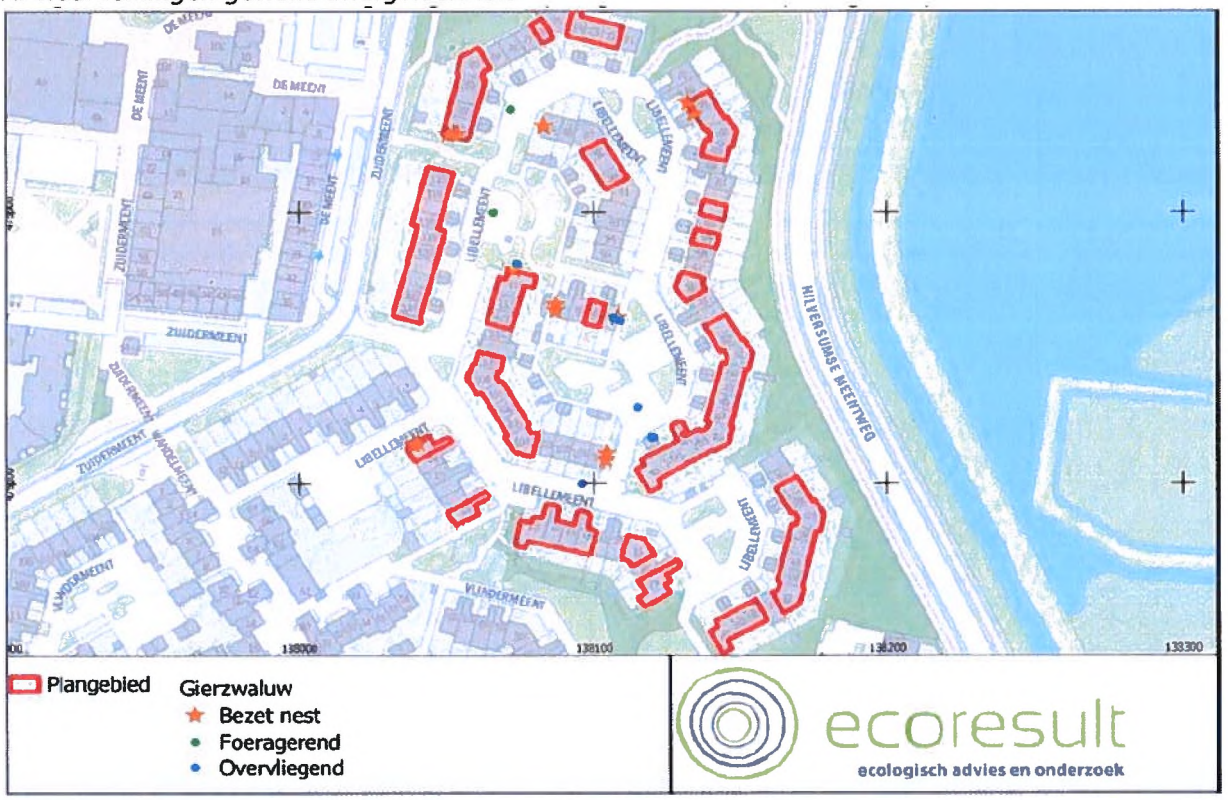

B. Waarnemingen gierzwaluwen

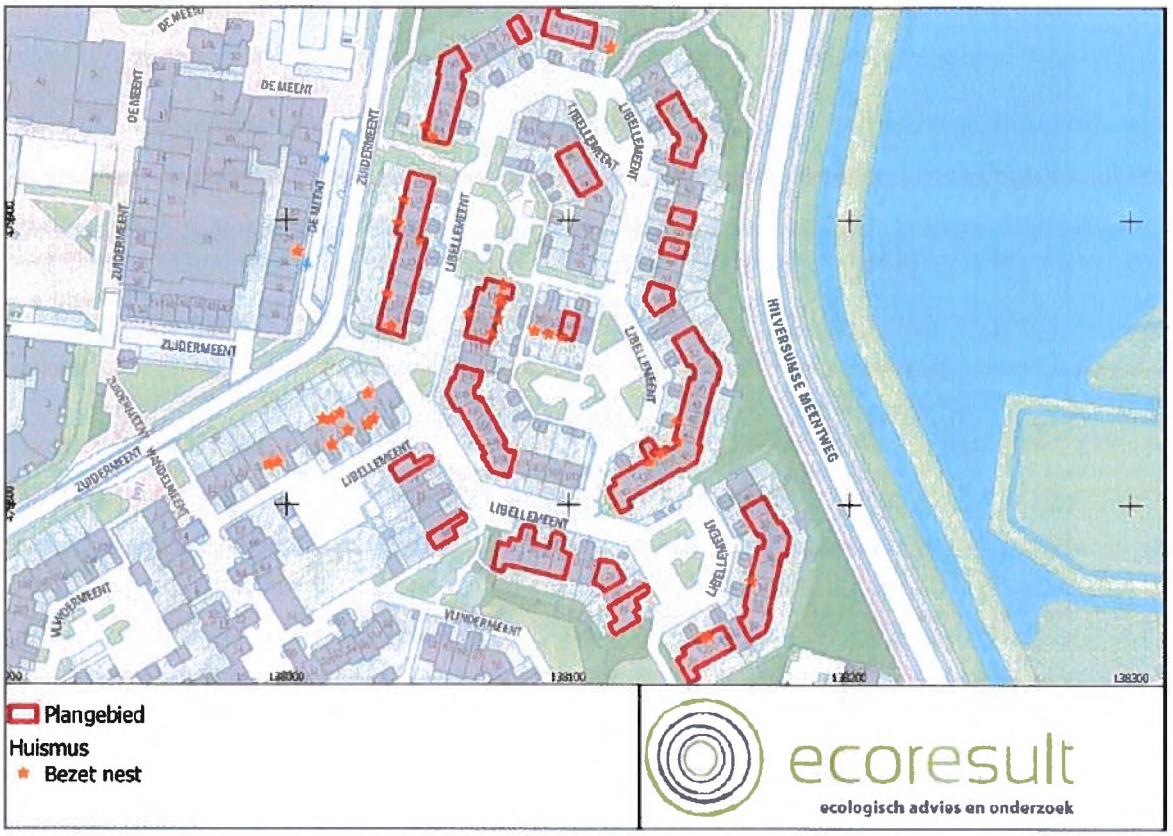

C. Waarnemingen huismus

Bijlage 3: Tijdelijke maatregelen

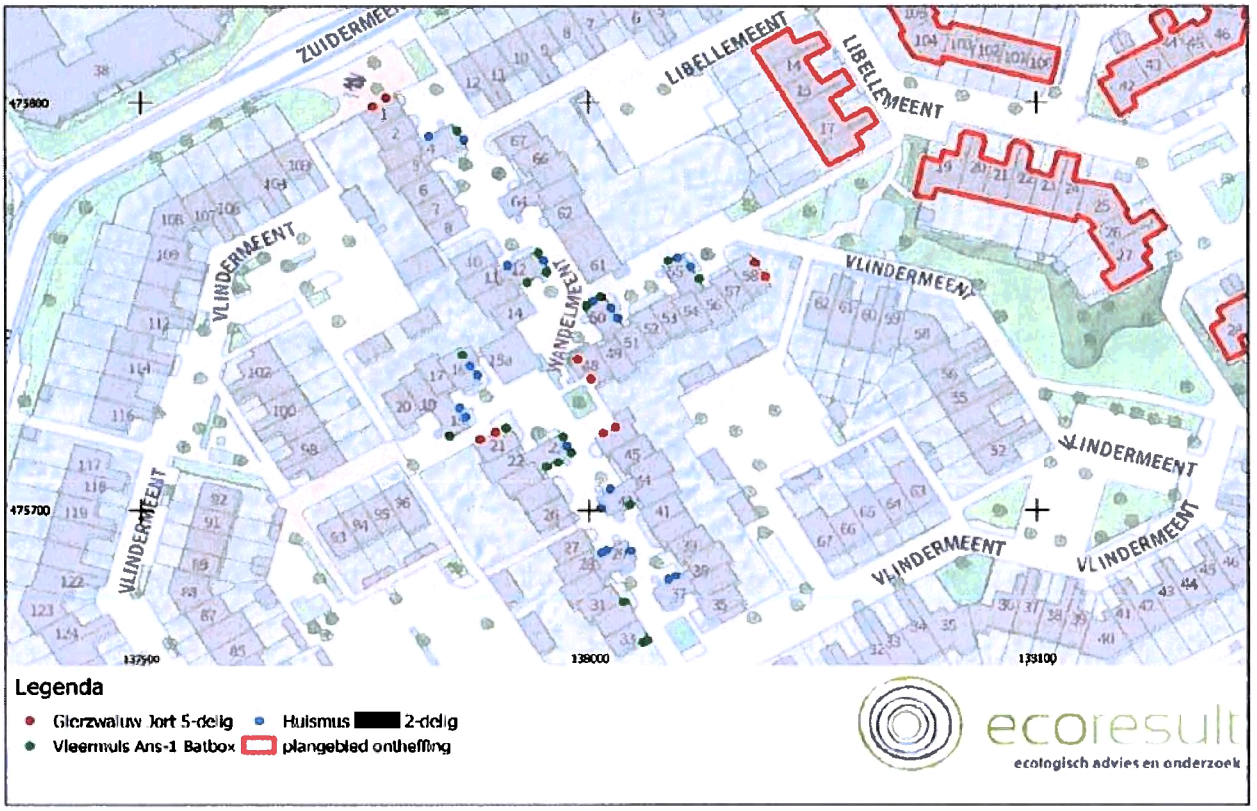

A. Tijdelijke kasten (zuiden van plangebied), de gierzwaluwkasten kunnen buiten beschouwing worden gelaten.

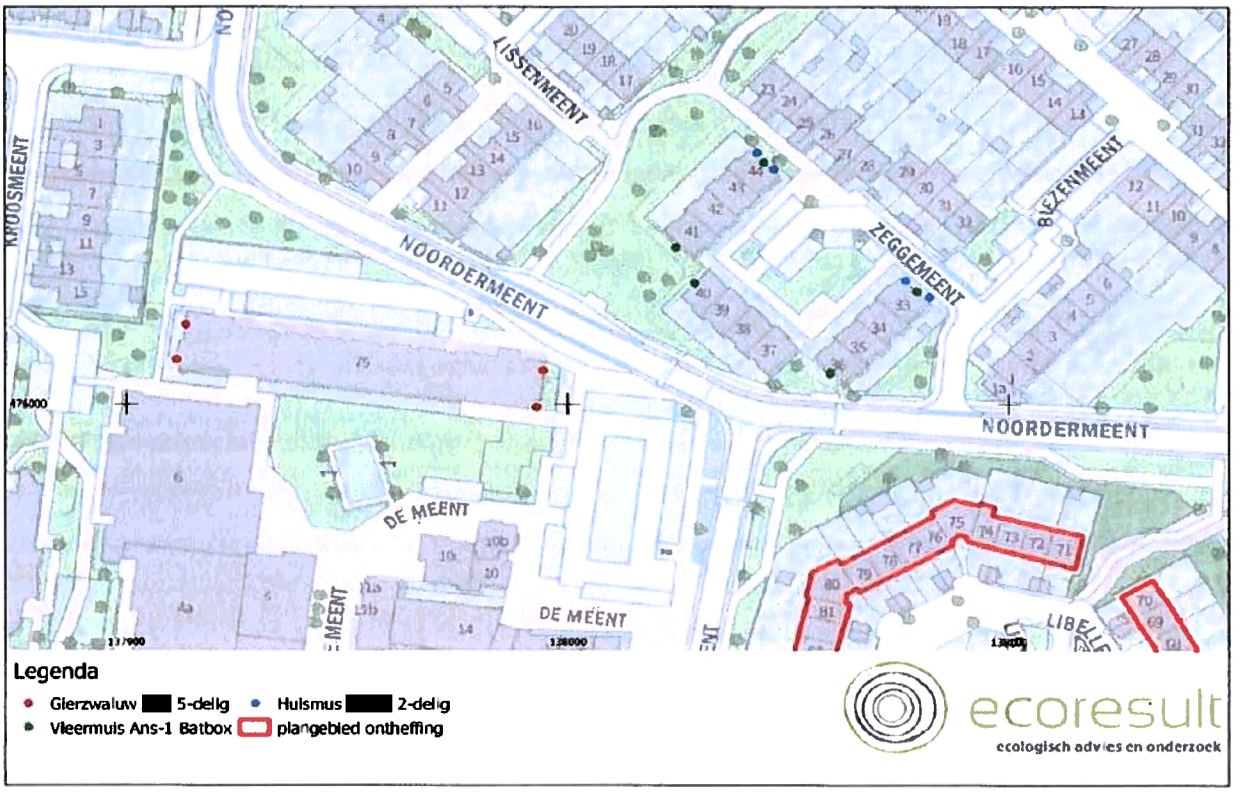

B. Tijdelijke kasten (noorden van plangebied) , de gierzwaluwkasten kunnen buiten beschouwing worden gelaten.